

9. Тулуш Л. Реформування механізму справляння податку на додану вартість у сільському господарстві / Л. Тулуш // Економіка АПК. – 2016. – № 2. – С. 48-58.
10. Andersen F. G. Taxation of agriculture in selected countries / F.G. Andersen, L.J. Asheim, Kl. Mittenzwei, F. Veggeland // Norwegian Agricultural Economics Research Institute. – NILF-report 2002-8. – Oslo, 2002. – 123 p.
11. Arsenovic D. Agriculture in the VAT system // D. Arsenovic, S. Lalic, B. Stanivuk // Research Journal of Agricultural Science. – 2012. – Т. 44. – №. 3. – С. 227-232.
12. Barbone L. The costs of VAT: a review of the literature / L. Barbone, R. M. Bird // Intern. Center for Public Policy, Georgia State University. – WP № 12-22. – April 2012. – 52 p.
13. Bird R., Gendron P. The VAT in developing and transitional countries. – Cambridge: Cambridge University Press, 2007. – 278 p.
14. Cnossen S. VAT and Agriculture: Lessons from Europe // CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis. – CPB Discussion paper 341. – The Hague, 2017. – 36 p.
15. Council Directive 112/2006/EC of 28 November 2006 on the common system of VAT // Official Journal of the EU. – 2006. – L 347/1. – 118 p.
16. Durst R., Monke J. Effects of federal tax policy on agriculture / R. Durst, J. Monke. - U.S. Department of Agriculture, Economic Research Service Agricultural Economic.– Report № 800. – 2001. – 52 с.
17. Ebrill L., Keen M., Bodin J.-P., Summers V. The Modern VAT. – International Monetary Fund, Washington, D.C., 2001. – 223 p.
18. Emran S. On selective indirect tax reform in developing countries / S. Emran, J. Stiglitz // Journal of Public Economics. – 2005. – Vol. 89. – P. 599-623.
19. Hellerstein W. The VAT in the European Union / W. Hellerstein, T. H. Gillis // Tax Analysts. – 2010. – April, 26. – P. 461-471.
20. Keen M. The Value-Added Tax: its causes and consequences / M. Keen, B. Lockwood // Journal of Development Economics. – 2010. – Vol. 92. – P. 138-151.
21. Toma M. The value added tax: the impact of procedures applied to agricultural producers //Agrarian Economy and Rural Development-Realities and Perspectives for Romania. 5th Edition of the International Symposium. – Bucharest: The Research Institute for Agricultural Economy and Rural Development (ICEADR), 2014. – С. 36-48.
22. VAT rates applied in the member states of the European Union : Situation at 1st January 2017 / European Commission, 2017. – 116 p.

Стаття надійшла до редакції 10.04.2017 р.

Фахове рецензування: 10.04.2017 р.

*

УДК 330.322

*А.М. МИХАЙЛОВ, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри
Сумський національний аграрний університет*

Оцінка впливу індикаторів економічного зростання на інвестиційний клімат аграрного сектору

Постановка проблеми. Формування позитивного бізнес-клімату України є одним із пріоритетів розвитку суспільства та індикатором інвестиційної привабливості країни. На нинішній час використовується сукупність багатовекторних оцінок для характеристики інвестиційного клімату як національної економіки в цілому, так і в розрізі га-

лузей, проте ракурс досліджень поступово переміщується з аналізу залежностей розвитку економічного середовища, визначених в економічній теорії, до інформаційно-аналітичних, котрі переважним чином в експертному середовищі представлені міжнародними індексами та рейтингами.

Загальновідомо, що одним із ключових факторів позитивної характеристики інвестиційного клімату країни є рівень економіч-

© А.М. Михайлов, 2017

ної свободи, який нарощує свій вплив у контексті поглиблення інтеграційних і глобалізаційних процесів. Інтенсивність трансформаційних процесів спонукає до пошуку найсприятливішого співвідношення між рівнем державного управління та свободою суб'єктів ринку для забезпечення позитивної динаміки рівня економічної свободи в Україні. Адже протягом останніх восьми років Україна не виходила з групи країн з «репресивною» економікою, що вказує на низький показник ВВП на душу населення в країні. Тому проблема формування методичного інструментарію оцінки впливу індикаторів економічного зростання країни на інвестиційну привабливість окремих галузей економіки, в тому числі й на аграрний сектор, є важливою та актуальною і знаходиться в полі зору вітчизняних та зарубіжних вчених.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зарубіжними науковцями С. Вальтерсом, Ш. Грубелем, М. Лешке, С. Хенке [1 – 3] доведено пряму залежність між зростанням рівня економічної свободи та добробутом населення. Підвищення рівня економічної свободи сприяє ефективній розбудові держави в частині міжнародної політики, залученні інвестиційних ресурсів, сталого розвитку бізнесу тощо, зазначає автор [4]. У своєму дослідженні Н. Берггрен дійшов висновку, що при низькому рівні економічної свободи в країні простежується диспропорція у зростанні доброту різних верст населення, адже поліпшення рівня життя стосується лише окремих категорій, чого не відбувається при високому рівні економічної свободи, де зростання добробуту спостерігаються за всіма верстами населення [5]. На противагу іноземним дослідникам вітчизняні науковці В. Геєць, А. Чухно, І. Булев вважають, що розглядати явище економічної свободи виключно на національному рівні не зовсім коректно, ґрунтовнішим буде дослідження її прояву в усіх сферах діяльності суспільства [6 – 8].

Індикаторами економічної свободи держави цілком обґрунтовано вважаються всесвітньо відомі Індeksi економічної свободи, котрі розраховуються двома авторитетними інститутами: The Heritage Foundation (спіль-

но з видавництвом The Wall Street Journal) і The Fraser Institute (спільно з американським інститутом Cato Institute) [9,10]. Хоча методики розрахунків зазначених індексів різняться, на думку експертів, які працюють з ними, зроблено висновки, що державам із вищим рівнем економічної свободи відповідає вищий рівень показника ВВП на душу населення. Отже, між рівнем індексу економічної свободи та рівнем ВВП на душу населення існує пряма залежність [11, с. 154].

Враховуючи встановлені закономірності, І. Маркович було проведено дослідження інтенсивності й характеру зв'язку між Індексом економічної свободи (The Fraser Institute, EFW) та розміром ВВП на душу населення. В результаті було встановлено прямий зв'язок між абсолютними й відносними значеннями EFW та абсолютними й відносними значеннями ВВП на душу населення. Крім того позитивний вплив на зростання показника ВВП на душу населення сприяє позитивним змінам значень EFW з часовим лагом в 1 рік (зміни протягом менших або більших періодів мають значно менший кореляційний зв'язок) [12, с. 138-139].

Мета статті. Зважаючи на досвід країн, в яких простежується пряма залежність між економічним зростанням держави та позицією в рейтингу економічної свободи, який розраховується The Heritage Foundation, ми поставили за мету за допомогою методичного інструментарію оцінити вплив індикаторів економічного зростання України на інвестиційний клімат аграрного сектору, зокрема, поглиблене вивчення впливу в розрізі складових Індексу економічної свободи (IEF) й розвитку національного господарства й окремих індикаторів розвитку аграрного сектору економіки країни.

Виклад основних результатів дослідження. Цілком очевидно, що важливою площиною, на яку впливає позиція України в міжнародних рейтингах, є інвестиційний клімат аграрного сектору країни як потенційного об'єкта інвестування. Важливість розбудови останнього підтверджує проект двостороннього співробітництва «Німецько-український агрополітичний діалог» (АПД),

метою якого є формування позитивного бізнес-клімату аграрного сектору України [13]. В рамках даного проекту спільно з бізнес-асоціацією «Український клуб аграрного бізнесу» (УКАБ) проводиться постійний моніторинг бізнес-клімату аграрного сектору країни з позиції сільськогосподарських виробників за індексом аграрного бізнес-клімату (АВІ). Одним із останніх результатів даного дослідження є характеристика зміни умов господарювання відносно базисного розрахунку періоду серпня 2015 року (значення індексу 102,7). Значення індексу в лютому 2016 року порівняно з серпнем 2015-го знизилася до 96,4, що вказує на погіршення бізнес-клімату аграрного сектору країни. В трійку факторів, які негативно впливають на значення індексу, включено: незначну державну підтримку, несприятливі макроекономічні умови та нестабільну загальну політику в Україні [14].

За результатами опитування в листопаді 2016 року було задекларовано позитивну динаміку в оцінці бізнес-клімату аграрного сектору в Україні, яка зумовила зростання індексу до 119,8, а саме – на 17,1 пункта порівняно з аналогічним періодом 2015 року. До найвагоміших досягнень даного періоду включено: доступ до сучасних машин і обладнання, рівень продуктивності та рівень витрат. Трійку негативних факторів становлять: нестабільна загальна політика в Україні, незначна державна підтримка й обмеженість доступу до капіталу [15].

Цілком очевидно, що всі трансформаційні процеси, як зовнішні, так і внутрішні, що відбуваються в Україні, накладають свій відбиток також на аграрний сектор. Постійний моніторинг бізнес-клімату аграрного сектору є актуальним та вкрай важливим, адже нестабільна загальна політика в Україні негативно впливає на формування ефективного бізнес-середовища в аграрному секторі. Тенденції, які простежувалися з листопада 2015 року по листопад 2016-го за індексом бізнес-клімату аграрного сектору (АВІ) України вказують на те, що розширити можливість залучення інвестицій в нього можливо лише за умови стабільної загальної політики, що, в свою чергу, забезпечить підвищен-

ня позиції України в міжнародних рейтингах і економічне зростання в державі.

Крім того, як складова частина національної економіки аграрний сектор бере участь у формуванні національних інвестиційних ринків та опосередковано впливає на ринок товарів і послуг, тому актуальності набуває аналіз факторів, які впливають на перебіг інвестиційних процесів та обсяги прямих іноземних інвестицій, залучених у дану галузь. Як індикатори нами пропонується використати індекси, що формують індекс економічної свободи (*IEF*) та забезпечують достатньо ґрунтовну та багатовекторну характеристику країни. При цьому дослідження доцільно проводити за двома ракурсами: як результативний показник першої моделі визначити обсяг прямих іноземних інвестицій в аграрний сектор України, а як результативний показник другої моделі – обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України. Дворівневе дослідження дасть змогу визначити коло найвагоміших проблемних питань, а також дізнатися, чи відповідають тенденції, що сформувалися в аграрному секторі, загальнонаціональним тенденціям.

Для виявлення кількісного зв'язку кожної складової індексу економічної свободи (*IEF*) і ступеня їх впливу на відповідний результативний показник використаємо кореляційно-регресійний апарат. Адже саме ці економіко-математичні методи доцільно застосовувати при визначенні залежностей між явищами, які зумовлені складним комплексом різних за характером та сутністю причин, що в нашому розрахунку представлені індексами [16, с. 49].

На першому етапі побудуємо економетричну регресійну модель оцінки впливу складових індексу економічної свободи (*IEF*) на обсяг прямих іноземних інвестицій в аграрний сектор на основі десяти пояснювальних факторів, а саме: x_1 – індекс захисту прав власності; x_2 – індекс свободи від корупції; x_3 – індекс податкового навантаження; x_4 – індекс державних видатків; x_5 – індекс бізнес-регулювання; x_6 – індекс свободи трудових відносин; x_7 – індекс цінової свободи; x_8 – індекс торгівельної свободи; x_9

– індекс інвестиційної свободи; x_{10} – індекс фінансової свободи.

Результативним показником даної моделі є обсяг прямих іноземних інвестицій в аграрний сектор країни (Y). Визначена модель реалізує залежність результативного показника (обсягу прямих іноземних інвестицій в аграрний сектор, млн дол. США) від пояснювальних і включених у модель факторів у динаміці за період 1995-2015 років.

На наступному етапі розрахунку побудова кореляційної матриці дала можливість виявити мультиколінеарність між включеними в модель факторами (індекс податкового навантаження, індекс свободи трудових відносин, індекс цінової свободи, індекс торговельної свободи), тому слід їх виключити з подальшого розрахунку.

На наступному етапі побудуємо модель та перевіримо її якість й адекватність, враховуючи пояснювальні фактори, які залишились, а саме: індекс захисту прав власності (x_1), індекс свободи від корупції (x_2), індекс державних видатків (x_4), індекс бізнес-регулювання (x_5), індекс інвестиційної свободи (x_9), індекс фінансової свободи (x_{10}), та скориставшись коефіцієнтами кореляції й детермінації, а також критеріями Фішера та Стьюдента. Коефіцієнт кореляції становив 0,96, що вказує на тісний лінійний зв'язок між результативним показником і включеними в модель факторами. Підтверджують якість рівняння й коефіцієнт детермінації, значення якого 0,92, та критерій Фішера, значення якого значно більше за критичне. Проте при оцінці статистичної значущості пояснювальних факторів за допомогою t -тесту Стьюдента було встановлено незначущість деяких факторів: індекс захисту прав власності (x_1), індекс свободи від корупції (x_2), індекс фінансової свободи (x_{10}), які не переважають критичних значень, знайдених за спеціальними таблицями t -статистики Стьюдента. Це показує, що дані індекси в запропонованій моделі є статично незначущими і їх необхідно виключити з моделі.

Побудова та розв'язання нової трифакторної регресійно-кореляційної моделі, пояснювальними факторами якої є індекси державних видатків, бізнес-регулювання й інвестиційної свободи (IEF), а результативним

показником є обсяг прямих іноземних інвестицій в аграрний сектор України, виявило, що абсолютне значення t -статистики за пояснювальним фактором індекс державних видатків у досліджуваній моделі є менше за критичне, тому даний показник виключено з подальших розрахунків.

Отже, в підсумку одержано двофакторну економетричну модель оцінки впливу індексів бізнес-регулювання (x_5) та інвестиційної свободи (IEF) (x_9) на обсяг прямих іноземних інвестицій в аграрний сектор України (Y). Якість й адекватність моделі підтверджено коефіцієнтом детермінації, критеріями Фішера та t -статистики Стьюдента. Рівняння регресії має вигляд:

$$Y = -1031,7 + \frac{41915,9}{x_5} + \frac{16181,4}{x_9} \quad (1)$$

Цілком очевидно, що на інвестиційний клімат аграрного сектору країни найбільше впливає стан ведення бізнесу, хоча значний рівень має також коефіцієнт фактора інвестиційної свободи. Визначені тенденції підтверджують обґрунтованість пропозиції про необхідність дворівневого дослідження як окремо аграрного сектора України, так і національної економіки в цілому.

Отже, дослідження кореляційно-регресійної залежності впливу десяти субіндексів IEF на обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України (млн дол. США) нами здійснювалося відповідно до викладеного методичного підходу. Визначена модель уможливить виявити залежність результативного показника (обсягу прямих іноземних інвестицій в економіку України, млн дол. США) від пояснювальних факторів (індексів: захисту прав власності; свободи від корупції; податкового навантаження; державних видатків; бізнес-регулювання; свободи трудових відносин; цінової свободи; торговельної свободи; інвестиційної свободи; фінансової свободи) в динаміці за період 1995-2015 років.

Розрахунки проводимо аналогічно до першої моделі в кілька етапів. Будемо кореляційну матрицю для виключення факторів, що тісно корелюють між собою (коефіцієнт кореляції $> 0,75$). Дослідження показало, що тісно корелюють між собою ідентичні індекси: податкового навантаження; сво-

боди трудових відносин; цінової свободи; торговельної свободи, тому цілком обґрунтовано буде виключити їх із розрахунку.

Наступні етапи розв'язання моделі виявляли явища мультиколеніарності, що зумовлювало виключення з кореляційно-регресійної моделі тісно корелюючих між собою факторів.

Інструментами регресійно-кореляційного аналізу було встановлено, що запропонована модель є адекватною (підтверджено коефіцієнтами кореляції та детермінації, критеріями Фішера й Стьюдента), проте тісна залежність на результативний показник (обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України, млн дол. США) підтверджена лише за двома пояснювальними факторами: індексом державних видатків (x_4) та індексом інвестиційної свободи (x_9) з обраного переліку досліджуваних.

Підсумком проведених розрахунків, як і в першій моделі, є дво-факторна регресійно-кореляційна залежність впливу індексів державних видатків та інвестиційної свободи (*IEF*) на обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України, проте спільним для обох моделей виявився один пояснювальний фактор x_9 (індекс інвестиційної свободи):

$$Y = -34958,6 + 919237,6/x_4 + 1039841,0/x_9. \quad (2)$$

Дана модель є якісною й адекватною за всіма критеріями: коефіцієнт детермінації становив 0,86, критерій Фішера – 53,31 (критичне значення 3,555). Абсолютні величини фактичних значень t-статистики за такими пояснювальними факторами, як індекс державних видатків (x_4) та індекс інвестиційної свободи (x_9) переважають критичне значення, знайдене за спеціальними таблицями t-статистики Стьюдента (2,101), а це означає, що оцінки параметрів рівняння регресії не випадково відрізняються від нуля, є статистично значущими, мають тісний зв'язок із результативним показником.

Цілком очевидно, що індекси державних видатків й інвестиційної свободи майже рівнозначно впливають на обсяг надходжень прямих іноземних інвестицій в економіку України. Виходячи з одержаних результатів, варто зазначити, що найвагомим факто-

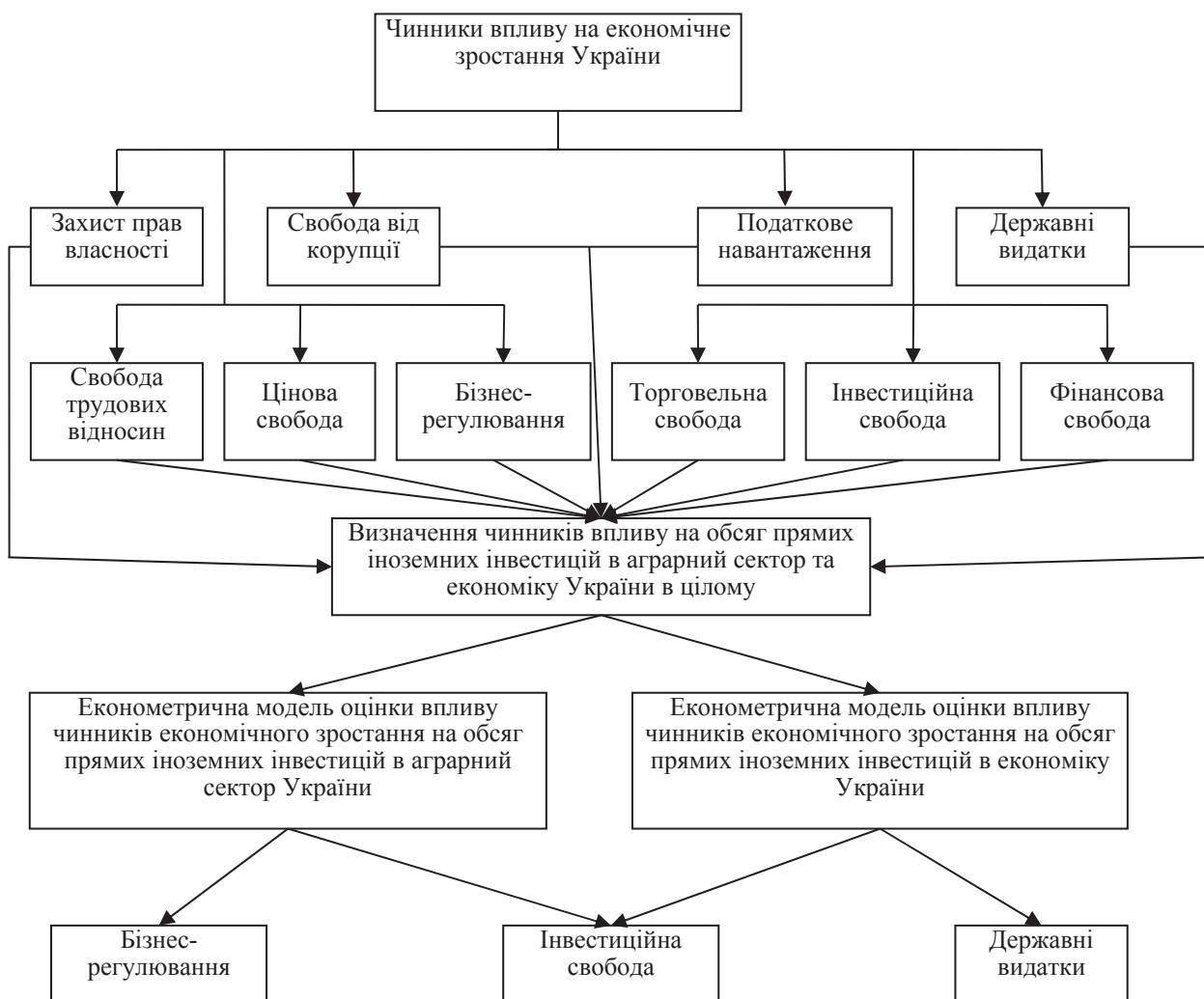
ром, який впливає на інвестиційний клімат аграрного сектору країни та економіки України в цілому, є інвестиційна свобода. Крім того, нестабільність процесів у бізнес-середовищі країни накладає негативний відбиток на інвестиційний клімат аграрного сектора, водночас інвестиційний клімат країни суттєво залежить і від державних видатків. Враховуючи проведені зарубіжними науковцями дослідження щодо прямої залежності рівня економічної свободи й економічного зростання держави [1 – 3], в тому числі також у частині міжнародної політики, залученні інвестиційних ресурсів [4], і те, що одним з індикаторів рівня економічної свободи є індекс економічної свободи (*IEF*), схематично представимо одержані результати дослідження на рисунку. Вони вказують на залежність інвестиційного клімату України й аграрного сектору України від інвестиційної свободи, що є цілком прогнозованим.

Проте варто зауважити, що в даному контексті спільними та проблемнішими є такі питання, як відсутність належного забезпечення виконання й супроводження контрактів, недосконалість діючого інвестиційного механізму, корупція. Ускладнює інвестиційний процес в аграрному секторі також недосконалість бізнес середовища країни, на що вказують і сільськогосподарські виробники, оцінюючи бізнес-клімат у сільському господарстві за методикою АБІ [14] та підтверджують проведені розрахунки. Достатньо вагомим чинником, який негативно впливає на інвестиційні процеси в економіці України, за проведеними розрахунками визначено державні видатки, адже неефективна державна політика в країні призвела до зростання бюджетних витрат у співвідношенні зі зростанням ВВП, збільшення державного боргу.

Хоча індекс державних видатків було виключено з економетричної моделі оцінки впливу індексу державних видатків, бізнес-регулювання й інвестиційної свободи на обсяг прямих іноземних інвестицій в аграрний сектор України (млн дол. США) за критерієм t-статистики Стьюдента, проте модель була адекватною та якісною, що вказує на опосередкований вплив даного фактора на інвестиційний клімат аграрного сектора.

Проведені розрахунки підтверджують вплив державної політики на розвиток національного господарства. Крім того, простежено закономірності у тенденціях зв'язку інвестиційного клімату аграрного сектору й еко-

номіки України за індикатором інвестиційної свободи, що вказує на необхідність формування ефективного загальнонаціонального інвестиційного механізму з проекцією на аграрний сектор.

Схема визначення чинників економічного зростання, які впливають на обсяг прямих іноземних інвестицій в аграрний сектор та економіку України

Джерело: Розроблено автором.

Досліджуючи питання формування інвестиційного клімату в підприємствах аграрного сектору України, В.Я. Плаксієнко вказує на необхідність удосконалення державної інвестиційної політики для залучення іноземних інвестицій з урахуванням інтересів не тільки іноземних інвесторів, а й вітчизняних [19, с. 205]. На необхідності гнучкого державного регулювання з посиленням економічних свобод для досягнення економічного зростання акцентує увагу в своєму дослідженні також О.М. Гордуновський [11, с. 155].

Можливість моделювати потоки інвестицій із використанням методів еконофізики в своєму дослідженні довели науковці В.В. Вітлінський, Л.Л. Маханець та О.Ю. Вінничук. Одержаний в результаті дослідження прогноз дає змогу знизити невизначеність і відповідний ризик щодо можливих результатів інвестування, спираючись на одну з кількісних складових оцінювання ступеня ризику інвестора [20, с. 51].

Важливість моделювання аграрного сектору підтверджено запровадженням моделі AGMEMOD в Україні в рамках проекту «Німецько-український агрополітичний діалог

(АПД)». Адаже AGMEMOD – це економетрична динамічна модель часткової рівноваги, що аналізує вплив політичних сценаріїв на розвиток аграрного сектору в країнах Європейського Союзу, а також в Україні. Дана модель дає можливість проаналізувати наслідки впливу аграрно-політичних реформ, що визначені у «Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій 2015-2020». Одержані результати вказують на необхідність виявлення вирішальних екзогенних факторів, одним із яких є обсяги інвестицій, проте наразі включати такий показник у модель досить складно [21].

Цілком обґрунтованою й актуальною є позиція вітчизняних науковців щодо необхідності моделювання економічних процесів, у тому числі в аграрному секторі, адже постійні трансформаційні процеси, що відбуваються як у світовій економіці, так і в економіці України, потребують багатокритеріальної оцінки впливу чинників на певні економічні процеси. Проте для повнішого використання можливостей міжнародних донорів у контексті інвестування аграрного сектору країни важливою передумовою є достатня економічно-господарська компетенція [22].

Висновки. Визначені в економетричних моделях індикатори економічної свободи, які впливають на обсяг прямих іноземних інвестицій в аграрний сектор та економіку України, вказують на те, що без трансформації існуючого бізнес-середовища й державної інвестиційної політики досягти успіху щодо залучення інвестиційних ресурсів в аграрний сектор досить складно. Крім того, невважена політика уряду щодо державних видатків значно ускладнює процес залучення інвестиційних ресурсів у країну та негативно впливає на її інвестиційний клімат. Важливими і найбільш проблемними є питання інституційного забезпечення інвестиційних процесів, зокрема, відсутність належного забезпечення виконання та супроводження контрактів, недосконалість діючого інвестиційного механізму, а також корупція. Виявлені закономірності у тенденціях зв'язку інвестиційного клімату аграрного сектору та економіки України за індикатором інвестиційної свободи вказують на необхідність формування ефективного загальнонаціонального інвестиційного механізму з проекцією на аграрний сектор.

Список використаних джерел

1. *Hanke H.* Economic Freedom, Prosperity, and Equality: A Survey / S. Hanke, S. Walters // *Cato Journal* 17, 1997, №2. – P. 117-146/.
2. *Grubel H.* Economic Freedom and Human Welfare: Some Empirical Findings / H. Grubel // *Cato Journal*. Vol. 18. №2, 1998. – P. 287-304.
3. *Leschke M.* Constitutional Choice and Prosperity: A Factor Analysis / M. Leschke // *Constitutional Political Economy* 11, 2000, №3. – P. 265-279/
4. *Bhagwati J.* Economic Freedom: Prosperity and Social Progress / J. Bhagwati // Paper presented to the Conference on Economic Freedom and Development, Tokyo, June 17-18, 1998. – P. 123-157.
5. *Berggren N.* The Benefits of Economic Freedom [Electronic resource] / N. Berggren. – Режим доступу: http://www.freetheworld.com/papers/berggren_review.pdf
6. *Геец В.* Либерально-демократические основы: курс на модернизацию Украины / В. Геец // *Экономика Украины*. – 2010. – №3. – С. 4-20.
7. *Чухно А.* Постиндустриальная экономика: теория, практика и их значение для Украины / А. Чухно // *Экономика Украины*. – 2001. – №11. – С. 49-55.
8. *Булев И.* Институты гражданского общества / И. Булев // *Научные труды ДонНТУ. Сер. Экономическая*. – 2005. – Вып. 89-1. – С. 121-126.
9. 2016 Index of economic freedom [Електронний ресурс] / Режим доступу:<http://www.heritage.org/index/visualize> Назва з екрана. Дата звернення 26.12.2016 р.
10. Economic Freedom of the World. Cato Institute [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.cato.org/economic-freedom-world> Назва з екрана. Дата звернення 26.12.2016 р.
11. *Гордуновський О.М.* Сутність та форми економічної свободи та її особливості в Україні / О.М. Гордуновський // *Фінансовий простір*. – 2015. – №4(20). – С. 151-156.
12. *Маркович І.* Економічна свобода та економічний розвиток теоретико-емпіричне дослідження зв'язку / І. Маркович // *Журнал європейської економіки*. – 2014. – Т.13, №2. – С. 125-140.
13. Німецько-український агрополітичний діалог [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.apd-ukraine.de/ua/pro-proekt> Назва з екрана. Дата звернення 26.12.2016 р.

14. Бізнес-клімат в аграрному секторі значно погіршився [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.apd-ukraine.de/ua/nd-arkhiv/476-biznes-klimat-v-agrarnomu-sektori-znachno-pogirshivsya> Назва з екрана. Дата звернення 26.12.2016 р.
15. Бізнес-клімат в сільському господарстві України значно покращився [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.apd-ukraine.de/ua/nd-arkhiv/603-biznes-klimat-v-silskomu-gospodarstvi-ukrajini-znachno-pokrashchivsya> Назва з екрана. Дата звернення 26.12.2016 р.
16. Внукова Н.М. Оцінка впливу інвестицій на обсяги експорту / Н.М. Внукова, В.А. Ковальчук, О.О. Анциферова // Економічний часопис – XXI. – 2014. – № 7-8(2). – С. 48-51.
17. Державна служба статистики України/ Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
18. Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) із країн світу в економіці України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
19. Плаксієнко В.Я. Формування інвестиційного клімату в підприємствах аграрного сектору України / В.Я. Плаксієнко // Наукові праці Полтавської держ. аграр. академії. Вип.2. – Т.2. Економічні науки. – Полтава: ПДАА. 2011. – С.202- 206.
20. Вітлінський В.В. Моделювання потоків інвестицій з використанням методів екофізики / В.В. Вітлінський, Л.Л. Маханець, О.Ю. Вінничук // Бізнесінформ. – Харків.: ХНЕУ. – 2011.- №5(1). – С. 48-51.
21. Моделювання аграрного сектору України моделлю AGMEMOD: перші результати та подальші виклики [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://apd-ukraine.de/ua/nd-arkhiv/529-modelyuvannya-agrarnogo-sektoru-ukrajini-modellyu-agmemod-pershi-rezultati-ta-podalshi-vikliki> Назва з екрана. Дата звернення 26.12.2016 р.
22. Залучення інвестицій потребує економічно-господарської компетенції, 09.12.2016 [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.apd-ukraine.de/ua/659-zaluchennya-investitsij-potrebue-ekonomichno-gospodarskoji-kompetentsiji-09-12-2016> Назва з екрана. Дата звернення 01.01.2017 р.

Стаття надійшла до редакції 13.02.2017 р.

Фахове рецензування: 14.02.2017 р.

* * *

Новини АПК

Міністр аграрної політики та продовольства України ініціює запуск нової ІТ-платформи для аграріїв

Мінагрополітики ініціює розробку та впровадження інноваційної ІТ-платформи для усіх, хто пов'язаний з аграрним сектором та його розвитком. Про це повідомив Міністр профільного міністерства Тарас Кутовий під час зустрічі з представниками компанії "Київстар", що займається розробкою технічної складової платформи.

«Ми ініціюємо створення глобальної платформи, яка стане єдиним галузевим майданчиком та зручним каналом комунікації для усіх, хто цікавиться аграрним сектором, хто працює або планує почати свою діяльність в агробізнесі. Така платформа надасть багато можливостей для оперативного обміну важливою інформацією та успішним досвідом. Проект стане ще одним додатковим інструментом для розвитку АПК», – зазначив Тарас Кутовий.

Мета глобальної ІТ-платформи – сприяти активній і взаємовигідній співпраці учасників, налагоджувати тісні контакти між ними, удосконалювати виробничі процеси, впроваджувати нові технології та інновації, надавати комплексну інформацію про те, що відбувається в українському та світовому агробізнесі.

Одним із технічних елементів платформи стане мобільний додаток. Завдяки додатку, користувачі зможуть отримувати галузеву інформацію (наприклад, дізнаватись про ціни на продукцію, матеріали, новини, погоду, поради тощо), проводити торгові операції, планувати й аналізувати ведення свого бізнесу.

За пропозицією Міністра, додаток матиме спеціальний чат для вільного спілкування, обміну досвідом, знаннями, ідеями та пропозиціями. Також завдяки цьому додатку аграрії зможуть отримувати інформацію щодо державних програм підтримки, дотацій, оперативних статистичних даних та перспективних напрямків діяльності.

Тарас Кутовий запропонував також створити робочу групу при Міністерстві та залучити усіх зацікавлених сторін для напрацювання механізму впровадження ІТ-платформи.

Прес-служба Мінагрополітики України